

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

DƯƠNG VĂN ĐỊNH

NÂNG CAO NHẬN THỨC
GIÁO DỤC MÔI TRƯỜNG ĐỊA PHƯƠNG
QUA CÁC HOẠT ĐỘNG NGOÀI LỚP HỌC

LUẬN VĂN THẠC SĨ
CHUYÊN NGÀNH: LL&PPDHS
MS: 60 14 01 11

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ GIÁO DỤC HỌC

Thái Nguyên - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả trong luận văn là hoàn toàn trung thực chưa từng được công bố trong một công trình khoa học nào khác.

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2013

Tác giả luận văn

Dương Văn Định

Xác nhận
của Trưởng khoa chuyên môn

Xác nhận
của người hướng dẫn khoa học

PGS.TS Nguyễn Văn Hồng

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo - PGS.TS Nguyễn Văn Hồng đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi hoàn thành khóa luận tốt nghiệp Thạc sỹ.

Nhân dịp này tôi cũng xin chân thành cảm ơn các thầy, cô giáo thuộc bộ môn phương pháp giảng dạy khoa Sinh - KTNN trường ĐHSP Thái Nguyên, các thầy cô giáo và học sinh trường THPT Phú Bình, THPT Lương Phú, THPT Diềm Thụy - huyện Phú Bình - tỉnh Thái Nguyên đã giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện khóa luận tốt nghiệp của mình.

Học viên

Dương Văn Định

BẢNG CHỮ VIẾT TẮT

STT	VIẾT TẮT	VIẾT ĐẦY ĐỦ
1	BVMT	Bảo vệ môi trường
2	ĐC	Đối chứng
3	DGMT	Giáo dục môi trường
4	DGNG	Giáo dục ngoài giờ
5	GV	Giáo viên
6	HS	Học sinh
7	MT	Môi trường
8	PHT (PTH)	Phiếu học tập (phiếu tự học)
9	THPT	Trung học phổ thông
10	TTN	Trước thực nghiệm
11	STN	Sau thực nghiệm

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
BẢNG CHỮ VIẾT TẮT	iii
MỤC LỤC	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI.....	1
1.1. Xuất phát từ chính sách và chiến lược thực hiện giáo dục môi trường trong nhà trường phổ thông Việt Nam.....	1
1.2. Xuất phát từ những thách thức về môi trường ở Việt Nam, trong đó có địa phương huyện Phú Bình tỉnh Thái Nguyên	3
1.3. Xuất phát từ tầm quan trọng của giáo dục môi trường, trong đó có giáo dục môi trường địa phương	4
1.4. Xuất phát từ tính ưu việt của các hoạt động ngoài lớp học	5
2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU	5
3. ĐỐI TƯỢNG VÀ KHÁCH THỂ NGHIÊN CỨU	5
3.1. Đối tượng nghiên cứu	5
3.2. Khách thể nghiên cứu	6
4. NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU	6
5. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	6
5.1. Nghiên cứu lí thuyết:	6
5.2. Phương pháp điều tra:	6
5.3. Thực nghiệm sư phạm	6
6. GIẢ THUYẾT KHOA HỌC.....	6

7. ĐIỂM MỚI CỦA ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU.....	6
8. GIỚI HẠN, PHẠM VI NGHIÊN CỨU	7
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU.....	8
1.1. Một số vấn đề cơ bản liên quan đến phạm trù môi trường và giáo dục môi trường	8
1.1.1. Cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lê Nin về sự thống nhất của con người và tự nhiên	8
1.1.2. Môi trường là gì?	9
1.1.3. Giáo dục môi trường.....	10
1.2. Tổng quan về tình hình GDMT trên thế giới và ở Việt Nam.....	14
1.2.1. Tình hình GDMT trên thế giới	14
1.2.2. Tình hình GDMT ở Việt Nam.....	16
1.3. Các hoạt động ngoài lớp ở trường THPT.....	20
1.3.1. Sơ lược vấn đề phát triển hoạt động ngoài lớp học ở trường THPT	20
1.3.2. Các hoạt động ngoài lớp học ở trường THPT.....	21
1.3.3. Đánh giá hiện trạng thực hiện GDMT địa phương qua các hoạt động ngoài lớp học ở trường THPT huyện Phú Bình tỉnh Thái Nguyên	22
Chương 2: NÂNG CAO NHẬN THỨC GIÁO DỤC MÔI TRƯỜNG ĐỊA PHƯƠNG.....	30
QUA CÁC HOẠT ĐỘNG NGOÀI LỚP HỌC	30
2.1. Khái niệm về hoạt động ngoài lớp học	30
2.2. Mục tiêu GDMT địa phương thông qua các hoạt động ngoài lớp học	30
2.3. Tổ chức hoạt động ngoài lớp học về GDMT địa phương	32
2.4. Các hình thức tổ chức hoạt động ngoài lớp học về BVMT.....	32
2.4.1. Xây dựng bộ tư liệu về môi trường địa phương	33
2.4.2. Điều tra tìm hiểu chất lượng nước uống cho học sinh trong trường học ..	41
2.4.3. Thi biểu diễn thời trang về môi trường	44

2.4.4. Thảo luận xây dựng đạo đức môi trường.....	46
2.4.5. Tổ chức chiến dịch truyền thông và hành động cải thiện vệ sinh môi trường	48
Chương 3: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	54
3.1. Mục đích thực nghiệm sư phạm	54
3.2. Nội dung thực nghiệm sư phạm	54
3.3. Phương pháp thực nghiệm sư phạm.....	54
3.3.1. Chọn trường thực nghiệm và đối tượng thực nghiệm	54
3.3.2. Đánh giá hiệu quả thực nghiệm.....	54
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	60
1. Kết luận	60
2. Đề nghị	60
TÀI LIỆU THAM KHẢO	61

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1: Bảng tần suất ($f\%$): Số học sinh đạt điểm x_i	56
Bảng 2: Bảng so sánh các tham số đặc trưng.....	57

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1. Ba mục tiêu của GDMT.....	12
Hình 1.2. Các mục tiêu xã hội hóa GDMT.....	13
Hình 1.3. Quan hệ giữa dạy học trên lớp và HĐNG	22
Hình 1.4. Sơ đồ biểu diễn tần suất điểm.....	57

MỞ ĐẦU

1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Xuất phát từ những lý do cơ bản sau:

1.1. Xuất phát từ chính sách và chiến lược thực hiện giáo dục môi trường trong nhà trường phổ thông Việt Nam

Đối với giáo dục và đào tạo một trong những quan điểm chỉ đạo chiến lược là phát triển giáo dục đào tạo gắn với nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội, những tiến bộ khoa học và công nghệ và củng cố quốc phòng, an ninh trong đó có nhu cầu bảo vệ môi trường và phát triển bền vững. Công nghiệp hoá, hiện đại hoá là một trong những nội dung và nhiệm vụ trung tâm trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam [3]. Để thực hiện thắng lợi nhiệm vụ này, trước tiên chúng ta phải tăng trưởng kinh tế, nghĩa là phải thực hiện mục tiêu kinh tế. Cùng với sự phát triển kinh tế, Việt Nam đã và đang phải đối mặt không ít vấn đề suy giảm môi trường nghiêm trọng như: ô nhiễm môi trường, cạn kiệt các nguồn tài nguyên và suy giảm đa dạng sinh học, nhiều loại động vật quý hiếm bị xoá sổ, sự gia tăng dân số quá nhanh dẫn đến nghèo đói và bệnh tật... Chính vì vậy, một trong những nguyên tắc cơ bản là phải kết hợp mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội với mục tiêu sinh thái hay kết hợp giữa tăng trưởng kinh tế và bảo vệ môi trường sinh thái bền vững. Vấn đề bảo vệ và không ngừng cải thiện môi trường sống ngày nay không chỉ là vấn đề mang tính quốc gia mà còn là vấn đề toàn cầu hết sức cấp bách. Phát triển kinh tế trên sự huỷ hoại môi trường cũng đồng nghĩa với sự kết án tương lai của chính mình [13], [14].

Tháng 6/1991, Chính phủ nước cộng hoà xã hội Việt Nam đã thông qua kế hoạch quốc gia về môi trường và phát triển bền vững giai đoạn 1991-2000. Đây là văn bản có tính chiến lược đầu tiên đề cập đến tất cả các lĩnh